

چکیده

لطف و قهر از مضامینی است که در عرفان بسیار مورد استفاده است. هم در قرآن و هم در روایات و ادعیه‌ها و اثره‌های لطف و قهر الهی به عنوان نشانه‌هایی از صفات جمال و جلال الهی آمده است که گاه هر یک در جای خود و گاه در جامه‌ی یکدیگر دیده می‌شوند. هر یک از این مضامین خود به دسته‌های متعددی تقسیم می‌شود. لطف به دو دسته‌ی محصل و مقرب که خود لطف مقرب شامل فردی و نوعی است. همچنین لطف و قهر را می‌توان به دو دسته‌ی کلی لطف و قهر خداوند به انسان و غیر انسان تقسیم نمود. این پایان‌نامه با هدف بررسی لطف و قهر در مثنوی معنوی مولانا به تحلیل اشعار شش دفتر مثنوی، تهیه و تنظیم گردیده است. نتایج حاصل نشان می‌دهد که مولانا به صفت لطف الهی بیشتر از قهر الهی توجه داشته و مضامین بیشتری را در این مورد ذکر کرده است. دفتر سوم مولانا بیشترین تکرار و بسامد را در مورد انواع لطف و قهر به جز لطف محصل دارا می‌باشد. لطف محصل در دفتر اول بسامد بیشتری دارد.

کلیدواژه‌ها: لطف، قهر، عرفان، مثنوی معنوی، مولانا.